

سنگ کیسه صفرا

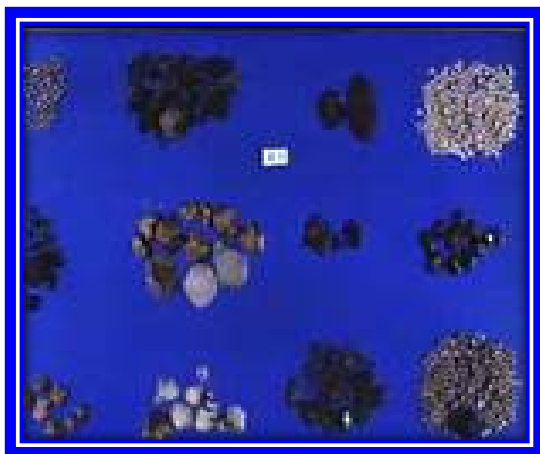

تهیه و تنظیم: واحد آموزش - دفتر بهبود کیفیت
خیابان سمیه بین خیابان دکتر شریعتی و بهار
**Somaye Street.Between Shariati &
Bahar Ave. Tel:77601001**

سنگ کیسه صفرا

صفرا چیست؟ صفرا مایعی است که در کبد ساخته شده و مقداری از آن در کیسه صفرا ذخیره و تغلیظ می‌گردد تا موقعی که بدن نیاز به هضم چربیها پیدا کند. در این زمان کیسه صفرا و مجرای صفراوی منقبض شده و صفرا را از طریق مجرای صفراوی به داخل روده کوچک می‌ریزد، جایی که صفرا به هضم چربیها کمک می‌کند. صفرا حاوی آب، کلسترول، نمک‌های صفراوی، پروتئین‌ها و بیلی روبین است. نمک‌های صفراوی، با چربی‌ها ترکیب میشوند و بیلی روبین (رنگ دانه) نیز به صفرا و مدفوع رنگ زرد میدهد.

سنگهای صفرا چگونه تشکیل می‌شوند؟ سنگهای کیسه صفرا اجسام بلوری هستند که به دلیل سخت و متراکم شدن اجزای طبیعی و غیر طبیعی صفرا به وجود می‌آیند.

سنگ های کلسترولی: حدود ۸۰٪ سنگهای صفرا از رسوب کلسترول ایجاد می شود و به سنگهای کلسترولی cholesterol معروف هستند. در بسیاری از افراد که دچار سنگهای کیسه صفرا می شوند میزان کلسترول موجود در صفرا بیش از حدی است که بتواند به حالت محلول پایدار باقی بماند و در نتیجه در صفرای فوق اشباع با کلسترول، بلورهای کلسترول تشکیل می شود. رسوب تدریجی کلسترول بر روی یکدیگر منجر به پیدایش سنگهای صفراوی کلسترولی می شود.

به طور کلی عواملی که در ایجاد سنگ کیسه صفرا دخالت دارند کدامند؟

وراثت: سنگ کیسه صفرا در بعضی خانواده ها بیشتر است و به خصوص در بستگان درجه اول کسانی که سنگ کیسه صفرا گرفته اند بیشتر دیده می شوند.

نژاد: بومیان آمریکا و آسیائیهها استعداد ژنتیکی برای ترشح میزان زیادی کلسترول در صفرا دارند و در آفریقا سنگ صفرا نادر است.

جنس: سنگ کیسه صفرا در ۱۰٪ زنان و ۵٪ مردان بالغ در جامعه دیده می شود.

هورمون استروژن: به نظر می رسد مصرف قرصهای ضد حاملگی (حاوی استروژن) سطح کلسترول را در

صفرا افزایش و حرکت کیسه صفرا را کاهش می دهند که این دو مورد می توانند منجر به سنگ صفراوی شوند.

چاقی: مطالعات نشان داده که تا ۵۰٪ افراد خیلی چاق دچار سنگ کیسه صفرا میگردند و چاقی به خصوص در سن زیر ۵۰ سالگی باعث تشکیل سنگ کیسه صفرا می شود.

سن: با افزایش سن احتمال سنگ کیسه صفرا بالا می رود به طوریکه اغلب بیماران دچار سنگ کیسه صفرا در سنین ۵۰ تا ۷۰ سالگی هستند.

داروها: مصرف داروهای پایین آورنده چربی خون به خصوص کلوفیبرات احتمال تشکیل سنگ صفرا را افزایش می دهند. همچنین مصرف سفتریاکسون نیز در تشکیل سنگ صفرا نقش دارد.

دیابت (بیماری قند): در دیابتی ها سنگ کیسه صفرا سه برابر افراد عادی دیده می شود.

رژیم غذایی: مصرف گوشت قرمز و تخم مرغ، شیرینی فراوان و حبوبات به مقدار زیاد باعث افزایش احتمال سنگ کیسه صفرا می شود. مصرف میوه و سبزی تازه احتمال بروز سنگ کیسه صفرا را کم می کند و به همین دلیل شیوع سنگ کیسه صفرا در گیاه خواران بسیار پایین است. فعالیت و تحرک کم و همچنین بیوست در تشکیل سنگ کیسه صفرا مؤثر است.

کاهش سریع وزن: در کاهش سریع وزن، کبد کلسترول اضافی را به درون صفرا ترشح نماید که میتواند باعث ایجاد سنگ صفراوی شود.

نشانه های سنگ صفراوی چیست؟

بسیاری از افراد دارای سنگ صفراوی نشانه ای ندارند (۵۰٪) این سنگهای (بی علامت) تداخلی با عملکرد کیسه صفرا، کبد یا لوزالمعده نداشته و نیازی به درمان ندارند.

(۱) درد: درد به علت انسداد مجرای خروجی صفراوی (مجرای سیستیک) و معمولاً پس از خوردن غذای پرچرب و سنگین شروع می شود و ۳۰ دقیقه تا چند ساعت طول می کشد سپس بهبود می یابد. این دردها که از خفیف تا خیلی شدید متغیر است در قسمت بالای شکم و زیر دنده های راست حس می شود و به کتف و شانه راست و یا به اطراف معده (اپی گاستر) انتشار می یابد. در بعضی مواقع بیمار درد قفسه سینه و قلب را نیز ذکر میکند. (۲) تهوع و استفراغ (۳) یرقان (زردی) (۴) تب و لرز

۵) مدفوع خاکستری ۶) نفخ و سوء هاضمه شایعترین عارضه سنگ کیسه صفرا التهاب حاد کیسه صفرا است (کوله سیستیت حاد) که در این مورد کیسه صفرا بزرگ و حساس است. تکرار حملات حاد منجر به التهاب مزمن کیسه صفرا می شود که با تب همراه بوده و در لمس نیز شکم حساس است.

تشخیص و بررسی احتمالی: اقدامات تشخیصی میتواند شامل موارد زیر باشد. آزمایش خون شامل شمارش سلولهای خونی و بیوشیمی خون، سی تی اسکن، سونوگرافی کیسه صفرا، کوله سیستوگرافی (عکسبرداری از کیسه صفرا با ماده حاجب و اشعه ایکس) و نیز عکسبرداری ساده از کیسه صفرا با اشعه ایکس، از آندوسونوگرافی برای تشخیص شن و رسوب های صفراوی استفاده می شود.

درمان:

در مواردی که سنگ کیسه صفرا علامتی ایجاد نمی کند، نیاز به درمان وجود ندارد. **۱) درمان دارویی ۲) درمان جراحی ۳) سنگ شکنی با امواج صوتی (لیتوتریپسی) عمل لاپاراسکوپی (جراحی به روش بسته) یادآور می شویم** انتخاب روش جراحی با صلاحدید پزشک معالج و شرایط و وضعیت سلامت جسمانی بیمار می باشد. در این روش با ایجاد چند سوراخ کوچک بر روی پوست کیسه صفرا مشخص و

خارج می‌گردد. در این روش درد بعد از جراحی و طول مدت بستری در بیمارستان کاهش می‌یابد. معمولاً بعد از جراحی درد در ناحیه شانه راست احساس خواهید کرد که با راه رفتن مداوم و متناوب کاهش خواهد یافت. تا یک هفته پس از جراحی از خوردن غذاهای پر حجم، سرخ شده و چرب خودداری کنید. می‌توانید ۴۸ تا ۷۲ ساعت پس از جراحی حمام کنید و تا ویزیت مجدد پزشک از پانسمان‌هایی که بیمارستان در اختیار شما قرار می‌دهد استفاده نمایید. بخیه‌ها ۵ تا ۷ روز پس از جراحی بعد از ویزیت توسط پزشک کشیده خواهد شد. ۳ تا ۵ روز پس از جراحی می‌توانید فعالیت‌های روزانه را شروع کنید (از بلند کردن اجسام سنگین خودداری کنید) تا ویزیت مجدد و کشیده شدن بخیه‌ها از آنتی بیوتیک خوراکی استفاده نمایید (قرص‌ها طبق تجویز پزشک به شما تحویل داده خواهد شد). یک درجه تب معمولاً طبیعی می‌باشد که می‌توانید از استامینوفن استفاده نمایید.

با آرزوی بهبودی برای شما